

УДК 581.92-022.3489477 (477.7)

ODESSA REGION RARE AND DISAPPEARED PLANTS AND THE PROBLEMS OF THEIR PRESERVATION

Vasylyeva¹ T.V., Kovalenko¹ S.G., Nemertsalov² V.V.

¹Odessa Mechnikov National University, Odessa, Ukraine
E-mail: tvas@ukr.net

²Odessa regional academy of in-service education, Odessa, Ukraine,
E-mail: nemertsalov@gmail.com

The problem of plant' protection became one of the most important because of the modern development of production, strengthening economic connections and goods traffics, agricultural territories assimilation, broadening of different rank settlements boundary, and many other factors. All of that lead to cutting down the territories with rare and disappeared plants and considerably enlarge their quality. The aim of our work was analyze the presence of rare and disappeared plants in the Odessa' region (Ukraine) and define of their protect status. Stated materials based on many years' field investigations and analysis of rare and disappeared plants' lists. We must indicate, that on the Odessa region' territory there are number of species, which are under the threat of disappearing in the world (IUCN Plant Red Data Book, IUCN), in Europe (List of rare, threatened and endemic plants of Europe, EL), in the Black Sea shore (Black Sea Red Data Book, BSRDB), in Ukraine (Red Data Book of Ukraine, URB). There also guarded by Convention about the protection of flora, fauna, and natural surrounding (Bern, BC), Convention about International Trade by species of wild flora and fauna (CITIES), and are rare for the Odesa region [1-5].

Odessa region council on 18 February of 2011 decided for the protection of 251 species of vascular plants from 159 genera, 78 families, and seven classes. It is considerably more than in the decisions of the last period [1]. Ten species are in IUCN [3].

Between them, there are *Schiverekia podolica* (Besser) Andrzej. ex DC., *Dianthus lanceolatus* Stev. ex Reichenb., *Gladiolus imbricatus* L., etc. The last species are so in BC. In EL present 36 species from flora region, between them: *Ornithogalum amphibolum* Zahar., *Melica chrysolepis* Klokov, *Colchicum fominii* Bordz.,

Сучасні підходи до вивчення і збереження біорізноманіття

Dianthus bessarabica Klokov, *Astragalus dasyanthus* Pall., *Goniolimon grandiflorum* (Aiton) Boiss., *Gymnospermium odessanum* (DC.) Takht., etc. In BSRDB there are 22 species from four classes: Polypodiopsida (1 sp.), Gnetopsida (1 sp.), Liliopsida (8 sp.) and Magnoliopsida (12 sp.): *Zostera noltii* Hornem, *Cladium mariscus* (L.) Pohl., *Eremogone cephalotes* (M.Bieb.) Fenzl., *Frankenia pulverulenta* L., etc [3]. Seventeen species are protected by BC, between them *Zostera marina* L., *Typha minima* Punk., *Aldrovanda vesiculata* L., *Trapa natans* L.s.l. etc. CITES pays attention to the necessity of protection for three species from Liliopsida: *Galanthus elvesii* Hock., *G. nivalis* L., *Sternbergia colchiciflora* Waldst. et Kit. and one species from Magnoliopsida: *Adonis vernalis* L. There are 108 species to be planted in Odessa region, which are in URB, between them *Pilularia globifera* L., which in EL has category V, *Leucojum aestivum* L., which in BSRDB has category CR, *Paeonia tenuifolia* L., *Pulsatilla patens* (L.) Mill., etc. The most preservation status have *Eremogone cephalotes* (M.Bieb.) Fenzl. (EL – I, URB – rare, BSRDB – VU, IUCN – I, Od. – rare), *Salvinia natans* L. (URB – no estimate, BSRDB – LR, BC, Od. – rare), *Typha minima* Punk. (EL – E, URB - disappeared, BC, Od. – venerable), *Gladiolus imbricatus* L. (URB - venerable, IUCN – I, Od.- venerable), *Zostera marina* L.(URB – venerable, IUCN – BC, Od. – venerable), *Astragalus dasyanthus* Pall. (EL – I, URB – venerable, BC, Od. – venerable), *Chrysopogon gryllis* (L.) Trin. (URB – venerable, BSRDB – CR, Od. – venerable), *Trapa natans* L.s.l. (URB – no definable, BSRDB – VU, IUCN – R, BC, Od. – disappeared).

For preservation, those species it is necessary to develop the net of forbidden territories, strengthening the international connections and educational work between populations.

Список літератури

1. Одеська область / Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання) / Укладачі: Т.Л. Андрієнко, М.М. Перегрим. Альтерпрес, К., 2012. С.76-92.
2. Червона книга України. Рослинний світ. Глобалконсалтинг, К., 2009. 912 с.

3. Black Sea Red Data Book. United Nations Office for Project Services, New York, 1999. 413 p.
4. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. URL: <http://www.coe.int/en/web/bern-convention> (дата звернення 10.03.20)
5. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES). URL: <https://cites.org/eng/disc/text.php> (дата звернення 10.03.20)

УДК 595.132:625.734.3(477.51-25)

**САПРОБІОТИЧНІ ПІДСТИЛКОВІ НЕМАТОДИ ЛІСОВИХ
ЕКОСИСТЕМ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ
ЧЕРНІГІВЩИНИ**

Жиліна Т. М., Шевченко В. Л.

Національний університет "Чернігівський колегіум"
імені Т.Г. Шевченка

E-mail: zhylinat@ukr.net, valeosh85@gmail.com

В угрупованнях ґрунтових нематод домінуюче положення займають споживачі мікрофлори. Вони входять до складу сапрофільного комплексу, який утилізує енергію і елементи живлення, акумульовані в рослинних рештках [4]. Сапрофаги включаються в детритні харчові ланцюги на різних трофічних рівнях у відповідності до своєї харчової спеціалізації. Вперше сапробіонти, як екологічна група нематод, були виділені І.М. Філіпсьєвим (1934). Серед ґрунтових безхребетних тварин – сапрофагів, розрізняють декілька спеціалізованих трофічних груп. Сапрофітофаги – безпосередні руйнівники рослинних залишків, здатні утилізувати структурні компоненти рослинних тканин. Мікрофітофаги – активні регулятори складу ґрунтової мікрофлори, які прискорюють темпи мікробіальної сукцесії в рослинних рештках, сприяють швидкій зміні грибної фази розкладу бактеріальною, яка забезпечує більш швидку і повну мінералізацію органічної речовини. Третя група – детритофаги, споживають рослинні і тваринні залишки, які сильно змінилися іншими руйнівниками, втратили структуру, збагачені продуктами обміну первинних руйнівників і ґрунтових мікроорганізмів [4].